

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobců: a) I. Z., ev. č. X
b) D. M., ev. č. X
c) P. M., ev. č. X

žalobci ad b) a c) zastoupeni žalobcem ad a),
v ČR pobytem X,
adresa pro doručování: X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky,**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 16. 12. 2021, č. j. OAM-902/ZA-ZA11-LE31-2021,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 12. 2021, č. j. OAM-902/ZA-ZA11-LE31-2021, **se ruší** a věc se žalovanému **vrací** k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

III. Žalobcům se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobci se domáhali zrušení rozhodnutí ze dne 16. 12. 2021, č. j. OAM-902/ZA-ZA11-LE31-2021 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný rozhodl o zamítnutí jejich žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žaloba

2. Žalobci především uvedli, že základním místem, kde pobývali, bylo město X. Toto město je sice pod kontrolou ukrajinské vlády, ale současně se jedná o region, který spadá do Doněcké oblasti. Tuto skutečnost žalovaný nijak nevyhodnotil, přičemž nelze opomenout, že žadateli o azyl jsou i nezletilé děti. Primárním důvodem jejich žádosti tedy byla situace v Doněcké republice, která se dotýkala města X a tím zhoršená bezpečnostní situace.
3. Žalobci dále namítali, že pohovor nebyl veden tak, aby byly objasněny veškeré skutečnosti důležité pro řízení o mezinárodní ochraně. Žalobce ad b) dále uvedl, že po něm nelze požadovat účast na ozbrojeném konfliktu, který je v rozporu s mezinárodním právem a jehož důsledky jsou oběti na civilistech. Žalobce ad b) je přesvědčen, že v jeho individuálním případě je budoucí odepírání nastoupení vojenské služby relevantní ve vztahu k udělení mezinárodní ochrany, neboť je v rozporu s jeho skutečným politickým, náboženským nebo morálním přesvědčením.

III. Vyjádření žalovaného

4. Žalovaný ve svém vyjádření především uvedl, že nesouhlasí s podanou žalobou, neboť neprokazuje pochybení správního orgánu při vydání rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany. Důvody žalobců nezakládají skutkový stav, na základě kterého by prokázali, že v jejich případě nelze Ukrajinu považovat za bezpečnou zemi. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

IV. Posouzení věci krajským soudem

5. Žaloba byla podána osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), ve lhůtě stanovené v ustanovení § 32 odst. 1 zákona o azylu.
6. Soud ve věci rozhodl v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť byly naplněny podmínky pro rozhodování soudu bez nařízení jednání ve smyslu ustanovení § 76 odst. 1 písm. b) a c) s. ř. s.
7. V souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. přezkoumal krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání. Při posuzování věci měl přitom na zřeteli čl. 46 směrnice Evropského parlamentu a Rady

2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), který zakotvuje povinnost členských států zajistit pro žadatele o mezinárodní ochranu účinný opravný prostředek. Dle odst. 3 tohoto ustanovení pak lze za účinný opravný prostředek považovat pouze takový prostředek, který zabezpečuje „úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU[.]“ S ohledem na promeškání transpoziční lhůty ze strany českého zákonodárce se citované ustanovení procedurální směrnice vyznačuje (pro řízení zahájená na základě žádostí o mezinárodní ochranu podaných po 20. 7. 2015) vertikálním přímým účinkem a je povinností krajského soudu přihlížet v řízení i k případným novým skutečnostem, ačkoliv nemohly být žalovanému správnímu orgánu v době jeho rozhodování známy.

8. Krajský soud při přezkumu napadeného rozhodnutí pak vycházel nejen ze skutkového stavu zjištěného žalovaným ve správním řízení, ale přihlédl ve smyslu citovaného čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice též k obecně známým skutečnostem, tzn. aktuální situaci na Ukrajině (reáliím v zemi původu). Jak k tomuto ustanovení judikoval Nejvyšší správní soud, i za přímé aplikace čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany ve vztahu k možnosti uplatňovat nové skutečnosti platí, že lze vznášet pouze takové, které žadatel o mezinárodní ochranu nemohl bez vlastního zavinění uvést již v řízení před správním orgánem (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2015, č. j. 10 Azs 194/2015 – 32).
9. Tento postup je v předmětné věci nezbytný. Je obecně známou skutečností, že dne 24. 2. 2022 započala Ruská federace invazi na Ukrajinu a následně došlo k rozpoutání války na území Ukrajiny. Konflikt na Ukrajině přitom již není izolován pouze na Doněckou a Luhanskou oblast jako v minulosti, ale dotýká se velké části ukrajinského území, včetně hlavního města Kyjevu. Problémem na Ukrajině v současnosti už není pouze válečný konflikt, ale rovněž humanitární krize. V nyní posuzovaném případě je tak nesporné, že válka na Ukrajině představuje novou skutečnost, kterou žalobci nemohli uplatnit ve správním řízení a která nastala až po podání žaloby. Žalobci však na tuto skutečnost poukázali ve svém přípisu označeném jako opětovná žádost o přiznání odkladného účinku z důvodů invaze Ruské federace na Ukrajinu. I pokud by žalobci na tuto skutečnost nepoukázali, tak by k ní soud musel přihlídnout z moci úřední.
10. Důsledky této změny okolností pro napadené rozhodnutí, jimž byla žádost žalobců zamítnuta postupem dle § 16 odst. 2 zákona o azylu, neboť žalobci přichází ze země, kterou Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, jsou nasnadě. Jedná se nepochybně o skutečnost, která mění náhled na situaci na Ukrajině do takové míry, že napadené rozhodnutí žalovaného jednoduše nemůže obstát. Krajský soud tedy dospěl po přezkumu napadeného rozhodnutí zejm. ve světle nových událostí – válečného konfliktu na Ukrajině a humanitární krize – k závěru, že žalovaný je povinen nově vyhodnotit příběh žalobců z hlediska aktuálních informací o situaci na Ukrajině a zabývat se zejména otázkou rizika vážné újmy (§ 14a odst. 2 zákona o azylu) v případě návratu žalobců do země původu.

11. Ze shora uvedeného je zřejmé, že posouzení Ukrajiny jako bezpečné země původu k datu vydání rozhodnutí soudu již neobstojí. Soud se proto ani nezabýval jednotlivými žalobními námitkami.

V. Závěr a náklady řízení

12. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud rozhodl o žalobě tak, že jí v plném rozsahu vyhověl a napadené rozhodnutí zrušil s tím, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
13. V dalším řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany je žalovaný vázán právním názorem krajského soudu obsaženým v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.)
14. O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci úspěšní žalobci o přiznání náhrady nákladů řízení nepožádali a krajský soud ani ze spisu nezjistil, že by jim nějaké náklady vznikly. Žalovaný byl v řízení neúspěšný. Proto krajský soud rozhodl tak, že žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II) a žalobcům se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává (výrok III).

Poučení: Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 28. července 2022

JUDr. Petr Polách, v. r.
samosoudce